รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการระบบการชำระเงินรอบครึ่งหลังของปี 2568

ธนาคารแห่งประเทศไทย

คณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.) ให้ความสำคัญกับการดูแลให้ระบบการชำระเงินของไทยมีประสิทธิภาพ มั่นคงปลอดภัย ให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง เทียบเท่ามาตรฐานสากล และสามารถจัดการภัยทุจริตทางการเงินได้อย่างเท่าทัน ควบคู่ไปกับการผลักดันให้เกิดการพัฒนาระบบและบริการชำระเงินที่ตอบโจทย์และส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของภาคธุรกิจและประชาชน

ด้านนโยบายเกี่ยวกับระบบการชำระเงิน กรช. เห็นชอบทิศทางการพัฒนาระบบการชำระเงินของไทยภายใต้ภูมิทัศน์ภาคการเงินไทย (Payment Directional Paper) ฉบับปี 2568 ซึ่ง ธปท. ได้จัดทำและเผยแพร่เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2568[1] โดยกำหนดทิศทางนโยบายที่ตอบโจทย์บริบทเศรษฐกิจไทยและเตรียมพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงใน 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ (1) การต่อยอดจากระบบการชำระเงินปัจจุบัน โดยยกระดับศักยภาพของระบบพร้อมเพย์ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากข้อมูลดิจิทัลเพื่อให้ประชาชนและธุรกิจรายเล็กเข้าถึงบริการทางการเงินได้มากขึ้น ทบทวนหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจและเอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเงินสดทั้งระบบ (2) การยกระดับระบบบาทเนตสู่มิติใหม่ โดยให้มีความยืดหยุ่น รองรับเทคโนโลยีและความเสี่ยงใหม่ รวมถึงสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการชำระเงินสำหรับภาคธุรกิจ และ (3) การรองรับนวัตกรรมด้านการชำระเงิน โดยมีแนวทางกำกับดูแลบริการ tokenized money ภายใต้กรอบการบริหารความเสี่ยงที่รัดกุม รวมถึงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรองรับการชำระเงินรูปแบบใหม่

ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงิน กรช. ติดตามความคืบหน้าของการพัฒนาระบบบาทเนต (BAHTNET) ได้แก่ (1) การพัฒนา BAHTNET Application Programming Interface (API) เพื่อเป็นเครือข่ายภายในประเทศที่ช่วยลดความเสี่ยงภูมิรัฐศาสตร์ ซึ่ง ธปท. ได้พัฒนากลไกหลักของระบบเสร็จสมบูรณ์แล้วและอยู่ระหว่างเตรียมทดสอบร่วมกับสมาชิก และ (2) การยกระดับโครงสร้างและขีดความสามารถของระบบบาทเนตภายใต้แผนงาน BAHTNET Modernization ซึ่ง กรช. เห็นชอบให้ดำเนินการเพื่อยกระดับเสถียรภาพและความยืดหยุ่นของระบบ รองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจและนวัตกรรมการชำระเงิน

[1] เว็บไซต์ ธปท. https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/our-roles/payment-systems/payment-systems-policy/payment-directional-paper-2568-th.pdf

ด้านการกำกับดูแลระบบและบริการชำระเงินภายใต้การกำกับของ ธปท. กรช. ติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานจัดการภัยทุจริตทางการเงิน ได้แก่ การยกระดับหลักเกณฑ์ Mobile Banking Security สำหรับผู้ประกอบธุรกิจบริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ การออกหลักเกณฑ์การกำหนดมาตรฐานและมาตรการเพื่อป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี การออกหลักเกณฑ์การบริหารจัดการภัยทุจริตดิจิทัล (Digital Fraud Management) และการออกมาตรการกำหนดเพดานการโอนเงินและชำระเงินผ่านช่องทางดิจิทัลต่อวันให้เหมาะสมกับระดับความเสี่ยงและพฤติกรรมของลูกค้าแต่ละราย (customer profiling)

ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการระบบการชำระเงินรอบครึ่งหลังของปี 2568

คณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.) ให้ความสำคัญกับการดูแลให้ระบบการชำระเงินของไทยมีประสิทธิภาพ มั่นคงปลอดภัย ให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง เทียบเท่ามาตรฐานสากล และสามารถจัดการภัยทุจริตทางการเงินได้อย่างเท่าทัน ควบคู่ไปกับการผลักดันให้เกิดการพัฒนาระบบและบริการชำระเงินที่ตอบโจทย์และส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของภาคธุรกิจและประชาชน ดังนี้

1. การดำเนินงานด้านนโยบายเกี่ยวกับระบบการชำระเงิน

1.1 การจัดทำแผนทิศทางการพัฒนาระบบการชำระเงินของไทย (Payment Directional Paper)

กรช. เห็นชอบทิศทางการพัฒนาระบบการชำระเงินของไทยภายใต้ภูมิทัศน์ภาคการเงินไทย ฉบับปี 2568 ซึ่ง ธปท. จัดทำขึ้นเพื่อสื่อสารทิศทางนโยบายระบบการชำระเงินที่สำคัญ และได้เผยแพร่บนเว็บไซต์ของ ธปท.[2] เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2568 โดยมีกรอบแนวทางพัฒนาระบบการชำระเงินเพื่อตอบโจทย์บริบทเศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลง 3 ด้านสำคัญ ดังนี้

(1) การต่อยอดจากระบบการชำระเงินปัจจุบัน โดย 1) ยกระดับระบบพร้อมเพย์ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากลและมีบริการใหม่ที่ตอบโจทย์ผู้ใช้งานทุกกลุ่มมากขึ้น 2) ส่งเสริมให้มีข้อมูลดิจิทัล (digital footprints) ที่เพียงพอและเชื่อมโยง เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชนและธุรกิจขนาดเล็ก ภายใต้หลักการการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและการยินยอมจากเจ้าของข้อมูล 3) ทบทวนหลักเกณฑ์การกำกับดูแลผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงิน เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจและเอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมมากขึ้น และ 4) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเงินสดทั้งระบบ

สำหรับการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากข้อมูลนั้น กรช. ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า การผลักดันให้มีฐานข้อมูลเพียงพอและสามารถเชื่อมโยงระหว่างกันจะเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการทางการเงิน โดยควรส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดจากโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน รวมทั้งควรเชื่อมโยงนโยบายด้านการชำระเงินเข้ากับนโยบายหรือโครงการที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ของข้อมูล เช่น โครงการ YourData เพื่อให้สามารถตอบโจทย์เศรษฐกิจฐานรากได้ดียิ่งขึ้น

(2) การยกระดับระบบบาทเนต (BAHTNET) สู่มิติใหม่ ให้สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่องทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติ มีความยืดหยุ่น รองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและความเสี่ยงใหม่ ๆ อยู่เสมอ รวมทั้งต้องเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับนวัตกรรมด้านการชำระเงินและพร้อมสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการชำระเงินสำหรับภาคธุรกิจ

---

[2] เว็บไซต์ ธปท. https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/our-roles/payment-systems/payment-systems-policy/payment-directional-paper-2568-th.pdf

(3) การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนวัตกรรมด้านการชำระเงิน โดย ธปท. จะกำหนดแนวทางกำกับดูแลบริการ tokenized money ภายใต้กรอบการบริหารความเสี่ยงที่รัดกุม การรักษาสมดุลระหว่างการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการชำระเงินกับการรักษาเสถียรภาพ โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรักษามูลค่าและความสามารถในการแลกเปลี่ยนของเงินไม่ว่าเงินนั้นจะอยู่ในรูปแบบใด และการป้องกันความเสี่ยงต่อผู้ใช้งานและระบบการเงิน เช่น การถูกใช้เป็นเครื่องมือฟอกเงินหรือฉ้อโกง นอกจากนั้น ธปท. จะพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรองรับการชำระเงินรูปแบบใหม่และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

ในการนี้ กรช. เห็นชอบการเปิดรับนวัตกรรม ได้แก่ 1) บริการชำระเงินปัจจุบันที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี blockchain เช่น tokenized deposit และ e-Money on DLT และ 2) บริการชำระเงินรูปแบบใหม่ที่ยังคงคุณสมบัติความเป็นเงิน เช่น programmable payment ซึ่งอยู่ระหว่างทดสอบใน Regulatory Sandbox[3] ของ ธปท. อีกทั้ง กรช. ยังแนะนำให้ ธปท. สื่อสารและให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการชำระเงิน รวมถึงสิ่งที่ ธปท. จะดำเนินการให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจากหน่วยงานที่กำกับดูแลในด้านนี้โดยตรง

1.2 การส่งเสริมการใช้งาน PromptBiz

กรช. เห็นควรสนับสนุนให้เกิดการใช้ PromptBiz ในวงกว้าง ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลทางการค้ากับการชำระเงินและทำให้ภาคการเงินมีแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือในการพิจารณาสินเชื่อ โดยอยู่ระหว่างผลักดันและส่งเสริมการใช้งานระบบ PromptBiz ภายใต้มาตรการ “Quick Big Win” ของรัฐบาลที่มุ่งเสริมสภาพคล่องแก่ SMEs โดยให้ภาครัฐและภาคเอกชนที่เป็นผู้ซื้อรายใหญ่ส่งข้อมูลธุรกรรมการซื้อขายกับคู่ค้าของตนเข้าสู่ระบบ PromptBiz เพื่อให้สถาบันการเงินสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประกอบการพิจารณาสินเชื่อได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสินเชื่อและเสริมสภาพคล่องแก่ผู้ประกอบการรายเล็กที่เป็นคู่ค้าของภาครัฐและภาคเอกชนรายใหญ่

[3] เป็นพื้นที่สำหรับทดสอบผลิตภัณฑ์หรือบริการรูปแบบอื่น ๆ ที่อาจพัฒนาต่อยอดเป็นนวัตกรรมทางการเงิน โดยดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท. และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีการกำหนดขอบเขตและเงื่อนไขอย่างเหมาะสม

2. การดำเนินงานด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงิน

กรช. เห็นชอบแผนงานการพัฒนา BAHTNET Application Programming Interface (API) เพื่อเป็นเครือข่ายภายในประเทศที่ช่วยลดผลกระทบจากความเสี่ยงภูมิรัฐศาสตร์โดยการดำเนินงานในช่วงครึ่งหลังของปี 2568 เป็นไปตามแผนงาน กล่าวคือการพัฒนากลไกหลักของระบบ (core function) เสร็จสมบูรณ์แล้ว และอยู่ระหว่างการเตรียมทดสอบร่วมกับสมาชิกที่มีความพร้อมในช่วงไตรมาส 1 ปี 2569 นอกจากนี้ ธปท. และสมาชิกผู้ใช้บริการบาทเนตได้เห็นชอบร่วมกันถึงแนวทางในการพิสูจน์คุณภาพและเสถียรภาพของช่องทาง API เพื่อให้มั่นใจที่จะใช้งานเป็นช่องทางหลักในการทำธุรกรรมบาทเนตในอนาคต

กรช. ได้เห็นชอบการยกระดับระบบบาทเนตตามแผนงาน BAHTNET Modernization เพื่อเพิ่มเสถียรภาพของระบบการชำระเงินของประเทศ และรองรับการต่อยอดบริการในรูปแบบใหม่ที่จะช่วยลดเวลาและต้นทุนในการทำธุรกรรมของภาคธุรกิจ ประชาชน และผู้ให้บริการ โดยขอบเขตการจัดทำ BAHTNET Modernization Blueprint มีหลักการสำคัญดังนี้

(1) ยกระดับรากฐานของระบบให้มีเสถียรภาพ ยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและความเสี่ยง โดยออกแบบโครงสร้างระบบใหม่ และยกระดับให้รองรับการจัดการความเสี่ยงได้ดีขึ้น

(2) มีกลไกและกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการชำระเงินของภาคธุรกิจแบบ end-to-end อาทิ กลไกเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสภาพคล่อง กระบวนการทำงานแบบอัตโนมัติ และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลเชิงลึก

(3) รองรับเทคโนโลยีทางการเงินและการชำระราคาของการเงินในรูปแบบใหม่ เช่น tokenized money และ tokenized assets

3. การดำเนินงานด้านการกำกับดูแลระบบและบริการชำระเงินภายใต้การกำกับของ ธปท.

กรช. ติดตามการดำเนินงานด้านการกำกับและตรวจสอบของ ธปท. เพื่อให้การประกอบธุรกิจระบบและบริการชำระเงินเป็นไปในทิศทางที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเสถียรภาพและปลอดภัย มีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่รัดกุมและคุ้มครองผู้ใช้บริการอย่างเป็นธรรมและเหมาะสม

3.1 การจัดการภัยทุจริตทางการเงิน

กรช. ติดตามความคืบหน้าการจัดการภัยทุจริตทางการเงิน โดยพบว่าจำนวนกรณีแอปดูดเงินลดลงเหลือศูนย์ตั้งแต่ต้นปี 2568 จากมาตรการ Mobile Banking Security ขณะที่การหลอกลวงให้เหยื่อโอนเงินเองในภาพรวมยังคงอยู่ในระดับสูง แม้จำนวนกรณีและมูลค่าความเสียหายจะโน้มลดลงจาก 49,759 กรณี และมูลค่าความเสียหาย 7,184 ล้านบาท ในไตรมาส 2 ปี 2567 เป็น 39,039 กรณี และมูลค่าความเสียหาย 5,443 ล้านบาท ในไตรมาส 4 ปี 2568

ในครึ่งหลังของปี 2568 ธปท. ได้ออกหลักเกณฑ์และมาตรการให้ผู้ให้บริการทางการเงินยกระดับการบริหารจัดการภัยทุจริตทางการเงินอย่างต่อเนื่อง[4] ได้แก่ (1) เพิ่มเติมหลักเกณฑ์ Mobile Banking Security สำหรับผู้ประกอบธุรกิจบริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อยกระดับความปลอดภัยและเท่าทันความเสี่ยงจากภัยทุจริต (2) กำหนดมาตรฐานและมาตรการเพื่อป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสำหรับสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 (3) ออกหลักเกณฑ์การบริหารจัดการภัยทุจริตดิจิทัล (Digital Fraud Management) เพื่อยกระดับการบริหารจัดการภัยทุจริตดิจิทัลทั้งกระบวนการ ครอบคลุมตั้งแต่การป้องกัน ติดตามและตรวจ จัดการและแก้ไขเมื่อเกิดเหตุ และดูแลลูกค้าที่ได้รับผลกระทบ (4) ร่วมกับสมาคมธนาคารไทยในการออกมาตรการกำหนดเพดานการโอนเงินและชำระเงินผ่านช่องทางดิจิทัลต่อวันให้เหมาะสมกับระดับความเสี่ยงและพฤติกรรมของลูกค้าแต่ละราย (Customer Profiling) ทั้งนี้ จากกรณีประชาชนได้รับผลกระทบจากมาตรการจัดการบัญชีม้า โดยเฉพาะในช่วงเดือนกันยายน 2568 ซึ่ง ธปท. ได้ติดตามอย่างใกล้ชิด และพบว่า ประชาชนถอนเงินสดเพิ่มขึ้นในช่วงสั้น ๆ และปรับสู่ระดับปกติภายในเวลาประมาณ 1 สัปดาห์หลังจากการออกมาตรการ โดย ธปท. จะติดตามประสิทธิผลและผลกระทบของมาตรการ Customer Profiling อย่างต่อเนื่อง

กรช. ให้ความสำคัญกับการจัดการภัยทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพจนจบกระบวนการ จึงมีข้อเสนอแนะให้ ธปท. เร่งประสานงานกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้แนวทางการพิจารณาคดีเกี่ยวกับภัยทุจริตทางการเงินสามารถใช้ข้อมูลและมีมาตรฐานการดำเนินการที่สอดคล้องกัน

3.2 การติดตามแนวโน้มการชำระเงินที่สำคัญและเสถียรภาพระบบการชำระเงิน

กรช. ติดตามข้อมูลแนวโน้มการชำระเงินที่สำคัญ ซึ่งสรุปได้ว่าระบบการชำระเงินโดยรวมมีเสถียรภาพและไม่มีความเสี่ยงของระบบที่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้ กรช. เสนอให้เพิ่มข้อมูลความคืบหน้าด้านนวัตกรรมหรือการพัฒนาบริการชำระเงินรูปแบบใหม่ที่น่าสนใจ เพื่อให้ติดตามได้ครบทุกมิติมากขึ้นและอาจส่งเสริมให้มีการต่อยอดบริการในอนาคต

[4] เป็นการดำเนินการภายใต้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้แนวนโยบายมีความสอดคล้องกัน ได้แก่ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ศูนย์ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ศปอท.) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (CIB) กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (CCIB) สถาบันการเงิน ผู้ประกอบธุรกิจ e-Payment ผู้ประกอบธุรกิจ Digital Asset ผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ ผู้ให้บริการโทรคมนาคมอื่น และผู้ให้บริการ online social platform